ח: שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט נר מצוה

כא א מיי' פ"ג מהלכות פרה אדומה הל' ח:
כב ב שם הלכה ה [ופ"ו מהלכות קרבן פסח הל' ז]:
כג ג מיי' פ"ג מהל' פרה הלכה ד:
כד ד שם הלכה ה:
כה ה מיי' פ"ט מהל' מעשר הלכה יב:

רבינו חננאל

... משעה שהפרישו ודאי נזהר ולא נטמא. ואם ניחוש [לרביעין] שמא שביעי הוא התורה אמרה ביום השלישי ואח"כ ביום שביעי, [1] ולכשיבא דרביעי פרישת שביעי לטמאה השלישי לטומאה קודם הפרישה הוא ביום אחר. וכיון שלא הוזה בו ביום השביעי אינה מצוה שאינה מצוה אלא בשקדמה הזאה בשלישי. ואוקימנא לבר מרביעי וכו' ופשוטה היא. פירוש לשון (סנהדרין) [פרהדרין] כגון אנדרמים הממונה לשוורים. בולוטיו חכמי העצה ושניהן בלשון יון. ת"ר הנחתומין לא חייבום החכמים להפריש אלא תרומת מעשר. שהוא חלק אחד ממאה. פר' (חייב) מי שיש לו ק' איפות חייב לתת מהן י' איפות ללוי מעשר וחייב הלוי לתת מאלו י' איפות איפה אחת לכהן והיא תרומת מעשר, נמצאת התרומת מעשר שחייב הלוי לתת לכהן איפה אחת שהיא אחת ממאה איפות (שלישיות). והלוקח מעם הארץ דבר ברור הוא שהתרומה שהיא שנים ממאה והיא אחת מני' ודאי מפרישין ונותנין אותה לכהן.

---

[1] (וכדי רביעי אלו כמו שהם לפניו הם משולני הכנה ואולי ל"ל ואם נאמר לאוש ליום הרביעי לפרישה דשביעי לטומאה היא השלישי לטומאה מי' ביום אחד קודם הפרישה וכיון שלא הזה וכו' מכ"ן).

מסורת הש"ס

[1] פסחים סה., ב) [אמר], ג) דמאי פ"ב מ"ד, ד) (ל"ל לאכולו, ה) [כראיתא בנמעשר שני פ"ג מ"ח והכילו הש"ס פסחים פו.].
[1] כירושלמי.

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דאי וכו' ולשבת פרהדרין שחית' בגייה. עיין לקמן דף י ע"א תוס' ד"ה תון: **באר"ה** וכ"ש שאין ישנים בה. עי' תוס' סוכה דף מג ע"ב תוס' ד"ה תשני:

מוסף רש"י

בשלמא ראשון שמא שלישי. ותע"ג דאיכא לספוקי שמא עשירי לא יותר הוא, דהא ודאי שפיר דמי, דכל מה שמשהה אינה ראשונה אין נכר בגיהה שהרי הן עצמן היו כהנים גדולים אלא למלכי בית[1] דיד היה יהא דאמרינן לקמן (דף יח.) דתרקבא דיעקרי עיילא ליה מרתא בת ביתום ליעלי מלכא אין זה אותו של בית חשמונאי דקדושין פ' האומר (דף סו.) אלא אחר היה ולשון דכהונה דקאמר לעיל כהונה קאמר:

---

[1] ל"ל הרודים.

תוס' ישנים

שביעי אם למד שביעי לשלישי הרי בכר אחיר אלא לימד על שביעי לחוק לשלישי שטהור: שנותנין עליה ממון לכהונה. שנתנו ממון למלכות בית חשמונאי וכו' כך פי' בקונטרס ואין נראה שהרי הן עצמן היו כהנים גדולים אלא למלכי בית[1] דיד היה יהא דאמרינן לקמן (דף יח.) דתרקבא דיעקרי עיילא ליה מרתא בת ביתום ליעלי מלכא אין זה אותו של בית חשמונאי דקדושין פ' האומר (דף סו.) אלא אחר היה ולשון דכהונה דקאמר לעיל כהונה קאמר:

---

[1] ל"ל הרודים.

שזה פרישתו לקדושה ואחיו הכהנים נוגעין בו וזה פרישתו לטהרה [א]ואין אחיו הכהנים נוגעין בו כמאן או ר"מ או רבי יוסי דאי ר' חנינא סגן הכהנים הא איכא נמי הא מתקיף לה רבי יוסי ברבי חנינא בשלמא ראשון שמא שלישי שני שמא שלישי שלישי שמא שלישי חמישי שמא שביעי ששי שמא שביעי שביעי שמא שביעי אלא רביעי למה לי הזאה כלל לא בשלישי איכא לספוקי ולא בשביעי איכא לספוקי ולטעמיך הזאה כל שבעה מי איכא והא קיימא לן [ב]דהזאה שבות [ג]ואינה דוחה את השבת אלא מאי אית לך למימר שבעה לבר משבת הבא נמי שבעה [ד]לבר מרביעי אמר רבא הלכך כהן גדול ביום הכפורים דלא בדידן תליא מילתא אלא בקביעא דירחא תליא מילתא בתלתא בתשרי בעי לאפרושי וכל אימת דמתרמי תלתא בתשרי מפרשינן ליה אבל כהן השורף את הפרה דבדידן תליא מילתא מפרשינן ליה [ה]ברביעי בשבת כי היכי דניתרמי רביעי שלו בשבת: ללשכת פרהדרין וכו': תניא [ו]רבי יהודה וכי לשכת פרהדרין היתה והלא לשכת בלווטי היתה אלא בתחלה היו קורין אותה לשכת בלווטי ומתוך שנותנין עליו ממון לכהונה ומחליפין אותה כל שנים עשר חודש כפרהדרין הללו שמחליפין אותם כל שנים עשר חודש לפיכך היו קוראין אותה לשכת פרהדרין [ז]תנן התם [ח]הנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא תרומת מעשר וחלה בשלמא תרומה גדולה לא דתניא לפי

שלא יהא אדם נוגע בו: **הא איכא נמי האי.** שזה מזין עליו כל שבעה וזה אין מזין עליו כל שבעה: **בשלמא.** יום ראשון מזין עליו שמא היום יום שלישי לטומאתו וכן שני וכן שלישי שמא שעה אחת קודם פרישתו נטמא: **חמישי שמא שביעי.** שאם היה הראשון לפרישה שלישי לטומאה נמצא החמישי שביעי וכן ששי וכן שביעי: **אלא רביעי.** אמאי מזין עליה לא בשלישי איכא לספוקי שמפרשים לא נטמא כמת ולא בשביעי איכא לספוקי שאם היה שביעי לטומאתו הרי יום אחד לפני פרישתו שלישי לטומאה נמצא שלא הזה בשלישי והוא שביעי בלא שלישי אינו כלום: **וכל אימת דמתרמי מפרשינן ליה.** ואע"ג דלא הוי רביעי שלו בשבת ונמצאת הזאתו בטלה שני ימים: **דבדידן תליא מילתא.** שאין זמנה קבוע: **דניתרמי רביעי שלו בשבת.** ולא יפסקו הזיותיו אלא יום אחד: **פרהדרין.** פקידי המלך: **לשכת בלווטי.** לשון סריס כך היתה נקראת לשכת סריס: **כתחלה.** כל ימי שמעון הצדיק שהאריך ימים היו קורלאין אותה לשכת בלווטי: **מתוך שנותנין ממון לכהונה.** מתוך שכהני בית שני היו עומדין ע"י ממון שנותנין על כהונה גדולה למלכי בית חשמונאי: **מחליפין אותה כל י"ב חדש.** כלומר שרשעים היו ולא היו מוציאין שמתן ומעמידים אחר תחתיו וכל כהן המתחדש בה קורא אותה וכונה בגין גאה מן הראשון שהיה קרויה על שמו ונמצא מתחלפת כל שנה ושנה: **כפרהדרין הללו.** שהמלך מחלפן בכל שנה ושנה חוזרו לקרות לשכת פרהדרין: **הנחתומין.** הלוקחין תבואה מעם הארץ למכור פת לשוק לא חייבו עליהן להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים אלא תרומת מעשר שהוא אחד ממאה ואלה יתן לכהן אבל שאר כל אדם הטילו עליו להעלות מעשר שני של דמאי לירושלים ומעשר ראשון ומעשר עני מפרשין אותן ואין נותנים ונמתחום חבר עסקינן ומתוך שהוא רגיל למכור כל שעה הקילו עליו שאינו צריך להפרים עליו מעשר שני של דמאי לעלות לירושלים [אור ד] לפדות: לפי

שזה פרישתו לקדושה. ליכנס למחנה שכינה ולא יהא לבו זחה עליו ויהא נגדל מכל קלות ראש שחלה עליו אימה והכדלתו מן הבריות: וזה **פרישתו לטהרה.** להחמיר בטהרתו מפני קל שעושין בו לטומאתו כו ביום להטילו להוציא מלבן של לדוקים לכך החמירו בטהרתו

תנן התם הנחתומין **לא** חייבו אותם **להפריש אלא** תרומת מעשר

והלה. בפ"ב דמסכת דמאי פריך בירושלמי תמן (פ"ה) תנינן הלוקח מנחתום כילד מעשר נוטל כדי תרומת מעשר וחלה וכו' הכא את אמר הלוקח מפרים וכה את אמר נחתום מפרים ר' יוחנן אמר אתפלגון ר' יוחנן ור"ל חד אמר כאן בעושה בטהרה כאן בעושה בטומאה גרלה לפרש תמני' דהכא בנחתום עם האדם העושה בטהרה שבוכר גבל חבר לעשות לו חלתו בטהרה הלכך כיון דעבדה כולי האי אמכינן עליה נמי דולאי תקנה ואין צריך הלוקח ממנו להפרים והיא מתני' דמחייבא הלוקח להפרים מיירי בנחתום עם האדם דלא מפרים וחד אמר כאן במדה דקה כאן במדה גסה ולא ידענן מאן אמר דא ומאן אמר דא וכו' ומפרש התם אמתניתין אחריתי טעמא דחילוקא דבין גסה לדקה משום תינוקות שלא יאכלו טבל בשם רבי יוחנן מדה דקה הואיל והמוכר משחבר הוא מפרים מדה גסה לוקח משחבר לוקח מפרים ופריך התם וקשיא על דרבי יוחנן אם בעושה בטהרה יפרים על הכל פי' אפילו מעשר שני ונקרה לירושלים ומשני בדין הוא שלא יפרים כלום שאין מוסרין ודאי לעם האדם כלומר דאפילו ודאי דאיכא למימר דעם האדם יעשרנו אפי' הכי לא סמכינן עליה דחיישינן דילמא לא מתקן ליה והייגו דקאמר אין מוסרין אפי' ודאי לעם האדם דוקא אבל לחבר שרי ומתניתין בנחתום חבר שמוכר לחבר עסקינן וא"כ בדין הוא דהנחתום לא יפרים לכל הפחות מעשר שני משום דטריחא מילתא טובא לאסוקיה לירושלים פטורים הנחתומין מלהפרים מעשר שני משום דטריחא מילתא ומתוך שהפרהדרין הללו חובטין אותן וכו' מיהו חבר הלוקח מהם מפרים מעשר שני ומעלהו ואוכלו בירושלם ואין לפרש שאין מוסרין ודאי לעם האדם אבל דמאי מוסרין דהא ליתא דבעירובין בפ' בכל מערבין (דף לו:) מוכח דאין מוסרין דמאי לעם האדם גבי עם האדם שאמר לחבר קח לי אגודה של ירק ובפ' המוכר את הספינה (ב"ב דף פח.) גבי הלוקח ירק מן השוק וכו' ובפ"ק דחולין (דף ו.) הנותן לחמותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שהוא ניטל הימנה ומקשה [1]גמי על דרבי אלעזר אם במדה דקה יפרים על הכל ולא משני מידי לפי שבבר תירץ לר' יוחנן והוא הדין לר' אלעזר

וירוש'

---

[1] (דבר רביעי אלו כמו שהם לפניו הם משולני הכנה ואולי ל"ל ואם נאמר לאוש ליום הרביעי לפרישה דשביעי לטומאה היא השלישי לטומאה מי' ביום אחד קודם הפרישה וכיון שלא הזה וכו' מכ"ן).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com